കഥാവ്യവഹാരത്തിലെ മാനവാനന്തരത: പി. സുരേന്ദ്രന്റെ കഥകളെ ആസ്പദമാക്കിയുള്ള പഠനം.

വിദ്യാ ആർ ശേഖർ
ഗവേഷക, കേരളയൂണിവേഴ്സിറ്റി.

പ്രബന്ധസംഗ്രഹം

ഉത്തരാധുനികകാലഘട്ടത്തിലെ സാഹിത്യത്തിലും സംസ്കാരത്തിലും രാഷ്ട്രീയത്തിലും കാണുന്ന പ്രവണതയാണ് മാനവാനന്തരത. ഘടനോത്തരവാദവുമായി അഭേദ്യബന്ധം പുലർത്തുന്ന ഈ വാദം മനുഷ്യൻ എന്ന ആശയത്തെ പുനർനിർവചിക്കുന്നു. പ്രസ്തുതനിർവചനത്തിനടിസ്ഥാനം സാമൂഹികമായ ഭൗതികസാഹചര്യങ്ങളാണ്. ശാസ്ത്രസാങ്കേതികവിദ്യയുടെ അതിപ്രസരം മനുഷ്യനെ യന്ത്രസംസ്കാരത്തിലേക്ക് നയിക്കുകയും പരമ്പരാഗതമായി നിലനിന്നിരുന്ന മനുഷ്യൻ എന്ന സങ്കല്പത്തെ അടിസ്ഥാനപരമായിത്തന്നെ മാറ്റിത്തീർക്കുകയും ചെയ്തു.മനുഷ്യൻ-പ്രകൃതി, മനുഷ്യൻ-യന്ത്രം, മനുഷ്യൻ-ജന്തുജാലങ്ങൾ തുടങ്ങിയവാക്യങ്ങളിലൂടെയാണ് മാനവികാനന്തരത കടന്നുപോകുന്നത്. മനുഷ്യനും മറ്റു ജീവജാലങ്ങളെപ്പോലെ കാർബൺ സംയുക്തമാണെന്നും മനുഷ്യൻ പ്രകൃതിയിലെ നായകൻ എന്നപദവിയ്ക്ക് അടിസ്ഥാനമില്ലെന്നും മാനവാനന്തരവാദികൾ കരുതുന്നു. മനുഷ്യനേയും പ്രകൃതിയേയും യന്ത്രത്തെയും ജീവജാലങ്ങളെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന വിശാലമായ —കൂടുതൽ വിപുലമായ ഒരു ലോകമാണ് മാനവികാനന്തരതയുടേത്. സാമൂഹികവും സാംസ്കാരികവുമായ പ്രവണതകൾ സാഹിത്യലോകത്തും സ്വാധീനം ചെലുത്തുന്നു.

കഥാവ്യവഹാരത്തിലെ മാനവാനന്തരത പി. സുരേന്ദ്രന്റെ കഥകളെ ആസ്പദമാക്കിയുള്ള പഠനം എന്ന ഈ പ്രബന്ധം, പി. സുരേന്ദ്രൻ എന്ന ഉത്തരാധുനിക സാഹിത്യകാരന്റെ കഥകളെ മുൻനിർത്തി മാനവാനന്തരവാദ സവിശേഷതകളെ പഠനവിധേയമാക്കുന്നു. 1994-ൽ എഴുതിയ

ബർമുഡ എന്ന കഥയും 2008-ൽ എഴുതിയ വൈറസ് എന്ന കഥയും ആണ് ഇതിനായി തിരഞ്ഞെടുത്തിരിക്കുന്നത്. ഈ കഥകളിൽ മാനവാനന്തരവാദ സവിശേഷതകൾ എങ്ങനെ ഉൾച്ചേർന്നിരിക്കുന്നു എന്നു കണ്ടെത്തുകയാണ് പ്രബന്ധത്തിന്റെ പഠനലക്ഷ്യം.

താക്കോൽവാക്കുകൾ: മാനവാനന്തരത, ഉത്തരാധുനിക മനുഷ്യൻ, ഉത്തരാധുനികത, സാമ്രാജ്യത്വം, യന്ത്രസംസ്കാരം.

മാനവാനന്തരത എന്നത് ഉത്തരാധുനികതയുടെ തന്നെ മധ്യഘട്ടത്തിനു ശേഷം സാംസ്കാരിക സാമൂഹ്യവ്യവഹാരങ്ങളിൽ കാലഘട്ടാനുസൃതമായി വന്നുഭവിച്ച സാമൂഹ്യപ്രതിഭാസമാണ്. സാഹിത്യരംഗത്ത് മാത്രമല്ല-സാംസ്കാരിക-രാഷ്ട്രീയ-സാമൂഹിക-രംഗങ്ങളിൽ ഇത് കാണാം. സാമൂഹിക-സാംസ്കാരികതലങ്ങളിൽ വരുന്ന മാറ്റം സാഹിത്യരംഗത്തേയും സ്വാധീനിക്കാറുണ്ടല്ലോ? മാനവികതയ്ക്കുശേഷം എന്നാണ് സാമാന്യാർത്ഥമെങ്കിലും മാനവാനന്തരവാദത്തിന്റെ അർത്ഥതലങ്ങൾ വിപുലമാണ്. മനുഷ്യൻ എന്ന സങ്കല്പത്തെ വിമർശനാത്മകമായി പരീക്ഷണവിധേയമാക്കുകയാണ് മാനവാനന്തരവാദം ചെയ്യുന്നത്.

സാഹിത്യചരിത്രം പരിശോധിച്ചാൽ ആദ്യഘട്ടം ദൈവകേന്ദ്രീകൃതമായ സമീപനവും (ക്ലാസ്സിക് സാഹിത്യഘട്ടം) അതിനു ശേഷം മനുഷ്യകേന്ദ്രീകൃതമായ സമീപനപദ്ധതികളും (റൊമാന്റിസം, റിയലിസം, ഹ്യൂമനിസം തുടങ്ങിയവ) രൂപം കൊണ്ടിട്ടുള്ളതായി കാണാം. നവീനസാഹിത്യപ്രവണതയായി പിന്നീട് ആധുനികത കടന്നുവന്നപ്പോഴും അടിസ്ഥാനസങ്കല്പം വ്യക്തിയെ കേന്ദ്രീകരിച്ചു തന്നെയായിരുന്നു. ആധുനികതയ്ക്കു ശേഷം ഉത്തരാധുനികത കടന്നുവന്നപ്പോഴാണ് മനുഷ്യനെന്ന ആശയത്തെ പുനഃപരിശോധനയ്ക്ക് വിധേയമാക്കിയത്. ഉത്തരാധുനികതയുടെ മധ്യഘട്ടത്തിനുശേഷം, സാമൂഹിക-രാഷ്ട്രീയ-സാങ്കേതിക-സാമ്പത്തികരംഗങ്ങളിൽ വന്ന മാറ്റങ്ങൾ പുതിയ ജ്ഞാനമാതൃകയിലേയ്ക്കുള്ള അന്വേഷണങ്ങളായി. അതിന്റെ ഭാഗമായി മനുഷ്യകേന്ദ്രീകൃതമായ മൂല്യ സങ്കൽപങ്ങൾക്കുപരിയായി ജന്തുജാലങ്ങളും യന്ത്രങ്ങളും പ്രകൃതിയുമെല്ലാം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന വിശാലമായ പുതിയൊരു ലോകവീക്ഷണം രൂപം കൊണ്ടതായി വിമർശകർ ചൂണ്ടികാട്ടുന്നു. ഇതാണ് മാനവാനന്തരത. മാനവാനന്തരത രൂപം കൊണ്ടതിന് കൃത്യവും വ്യക്തവുമായ ഭൗതികസാഹചര്യങ്ങളുണ്ട്. മാനവാനന്തരവാദത്തിന്റെ സവിശേഷതകൾ പരിശോധിക്കുമ്പോൾ ഇത് യഥാർത്ഥത്തിൽ ഉത്തരാധുനികതയുടെ മധ്യഘട്ടത്തിനു ശേഷമുള്ള ഒന്നാണെന്നു കാണാം. അതായത് ഉത്തരാധുനികതയുടെ

തന്നെ ഭാഗമായി മാനവാനന്തരതയെ മനസിലാക്കുന്നതാണ് അഭികാമ്യം. പി സുരേന്ദ്രന്റെ മാനവാനന്തര സവിശേഷതകളടങ്ങിയ രണ്ടു കഥകൾ ആണ് ഈ പ്രബന്ധത്തിൽ പഠനത്തിനായി തിരഞ്ഞെടുത്തിരിക്കുന്നത്.

പശ്ചാത്തലവും; പ്രസക്തിയും

ഉത്തരാധുനികതയുടെ പശ്ചാത്തല-തുടർച്ച തന്നെയാണ് മാനവാനന്തര തയുടേതെന്ന് അതിന്റെ സവിശേഷതകൾ ശ്രദ്ധിച്ചാൽ മനസിലാക്കാം. റോബർട്ടോ മാർച്ചേസിനിയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ അപനിർമ്മാണ സിദ്ധാന്ത ത്തിൽ നിന്നു ഉത്തരാധുനിക സിദ്ധാന്തങ്ങളിൽ നിന്നും ഉരുത്തിരിഞ്ഞവയാണ് മാനവാനന്തരവാദം. സാങ്കേതികത്വത്തെക്കുറിച്ചും ബിംബങ്ങളെക്കുറിച്ചും ഫ്രാങ്ക്ഫർട്ട് സ്കൂളിൽ നിന്നു തുടങ്ങി, 20-ാം നൂറ്റാണ്ടിലെ മഹാനായ തത്വ ചിന്തകൻമാരുടെവരെ വിമർശനാത്മകമായ സമീപനങ്ങളും ചർച്ചകളും മാനവാനന്തരവാദത്തിന് വഴി വെച്ചിട്ടുള്ളതായി അദ്ദേഹം നിരീക്ഷിക്കുന്നുണ്ട്.[1]

വ്യവസായികോത്തരത, ശാസ്ത്ര-സാങ്കേതിക വിദ്യകളുടെ അഭൂതപൂർവ്വ മായ കുതിച്ചുചാട്ടം—പ്രത്യേകിച്ച് ഇലക്ട്രോണിക് മാധ്യമങ്ങളുടെ അതിപ്രസരം, മുതലാളിത്ത പ്രതിസന്ധിഘട്ടത്തിൽ ഉടലെടുത്ത ആഗോളവൽക്കരണം, അതുവഴിരൂപം കൊണ്ട ഉപഭോക്തൃപരത, തുടങ്ങിയവയുടെ ഫലമായി ഇരുപതാം നൂറ്റാണ്ടിൽ വ്യാപകമായ സാംസ്കാരികതയാണ് ഉത്തരാധുനി കതയുടേത്.

റോബർട്ട് പെപ്പറിന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ, ഒന്നാം ലോകമഹായുദ്ധത്തിനു മുൻപുള്ള അന്വേഷണങ്ങളുടേയും പരസ്പരബന്ധിത അന്വേഷണങ്ങളുടേയും വലുതും പരസ്പരബന്ധിതമായ പ്രയോഗങ്ങളുടെയും. ഫലങ്ങൾ അറ്റോമി കഘടനയുടെ കണ്ടുപിടിത്തത്തിലേയ്ക്കും ചിത്രങ്ങളിലൂടെയുള്ള അവയുടെ അവതരണങ്ങളിലേക്കും നയിച്ചു. ഇത് കലാകാരൻമാർ ശ്രാസ്ത്രജ്ഞർ, തത്വ ചിന്തകർ മറ്റു ചിന്തകർ തുടങ്ങിയവരുടെയൊക്കെ മനസിൽ വലിയ മാറ്റത്തിനു കാരണമാക്കി. അതുപോലെത്തന്നെ, ക്വാണ്ടം സിദ്ധാന്തത്തിന്റെയും ക്യൂബിക് ബിംബങ്ങളുടേയും കാലിക വിശദീകരണങ്ങളും യാഥാർത്ഥസത്യത്തെക്കുറിച്ചു ള്ള അന്വേഷണങ്ങൾക്ക് വഴിവെച്ചു. ഇരുപത്തൊന്നാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ ആരംഭം ആയപ്പോഴേക്കും പ്രസ്തുത സാഹചര്യങ്ങൾ മാനവികതയിൽ നിന്നും മാനവി കാനന്തരതയിലേക്കുള്ള മാറ്റത്തിനു കാരണമായി, കൂടാതെ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ നിശ്ചിതത്വത്തിൽ നിന്ന് അനിശ്ചിതത്വത്തിലേയ്ക്കും, പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ പ്രവാചക സ്വഭാവത്തിൽ നിന്നും അപ്രവാചകസ്വഭാവത്തിലേക്കും നയിച്ചു (2003: 167).

ഇരുപത്തിയൊന്നാം നൂറ്റാണ്ടിനു ശേഷം സൈബർ ഇടങ്ങളും

സാധ്യതകളുമാണ് ലോകത്തിന്റെ ശ്വാസവായു എന്നവിധത്തിൽ ആഗോള ജീവിതക്രമം രൂപപ്പെട്ടു. മനുഷ്യ കേന്ദ്രീകൃതം എന്ന ക്രമത്തിൽ നിന്നുള്ള വലിയ വിടുതലായിരുന്നു പ്രസ്തുത രൂപപ്പെടലിന്റെ അടിസ്ഥാനസങ്കൽപം. ഈ സങ്കല്പത്തിൽ നിന്നുരുത്തിരിഞ്ഞ ലോകവീക്ഷണമാണ് മാനവികാനന്തരതയുടേത്. മാനവികാനന്തരതയുടെ മാനിഫെസ്റ്റോ പറയുന്നു, മാനവവാദികൾ അവരുടെ പരിസരങ്ങളുമായുള്ള വൈരുദ്ധ്യാത്മകബന്ധത്തിൽ അവരെത്തന്നെ വ്യത്യസ്തജീവികളായി കാണുന്നു. എന്നാൽ മാനവാനന്തരവാദികൾ തങ്ങളുടെ അസ്തിത്വത്തെ വിശാലമായ സാങ്കേതികലോകത്ത് ഉൾക്കൊള്ളിക്കുന്നു.[2]

മനുഷ്യൻ മറ്റെല്ലാജീവികളെയും പോലെ കാർബൺസംയുക്തമാണ്. മുമ്പുണ്ടായിരുന്നതുപോലെയുള്ള പ്രാധാന്യം യഥാർത്ഥത്തിൽ മനുഷ്യന് ആവശ്യമില്ല എന്നാണ് മാനവാനന്തരവാദികളുടെ അഭിപ്രായം. മനുഷ്യൻ എന്നത് കെട്ടുകഥകളിലെ പോലെ നായകൻ അല്ല. മറ്റെല്ലാ ജീവികളേയും പോലെ ഊർജ്ജത്തിന്റെ സങ്കീർണമായരൂപമാണ്. തീർച്ചയായും ഇത് നശ്വരവുമാണ് എന്നതിൽ സംശയമില്ല. ഒരുപക്ഷേ മനുഷ്യനെക്കാൾ കൂടുതൽ സങ്കീർണമായ ഊർജത്തിന്റെ രൂപങ്ങൾ ഭാവിയിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടേക്കാം.[3]

ജന്തുജാലങ്ങളെയും, പ്രകൃതിയേയും, യന്ത്രങ്ങളെയും തുടങ്ങി എല്ലാറ്റിനേയും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന വിശാലമായ തുറസ്സാണ് മാനവാനന്തരത ഉൾക്കൊള്ളുന്നത്. ജീവശാസ്ത്രവും സാങ്കേതികതയും (പ്രത്യേകിച്ച് അതിന്റെ സൈബർനെറ്റിക് വശം) അഭേദ്യമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതായി മാനവാനന്തരവാദികൾ കാണുന്നു എന്ന് ജോൺ ലെച്ചെ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നുണ്ട്.[4] ഹരാവേ, മതുരാണ, സെറസ്, വിരിലിയോ-ഡോണ ഹരാവേ-തുടങ്ങിയതത്ത്വചിന്തകർ മാനവികാനന്തര വാദത്തിന്റെ ആശയപരമായ വശങ്ങൾ വികസിപ്പിച്ചു. സെറസിനെ പോലെയുള്ളവരുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ, ഇരുപത്തിയൊന്നാം നൂറ്റാണ്ടിൽ മനുഷ്യന്റെ മാനസികവും ശാരീരികവും ചിന്താപരവുമായ തലങ്ങളിൽ ശാസ്ത്ര സാങ്കേതിക വിദ്യയുടെ സ്വാധീനം പ്രത്യേകിയും സൈബർനെറ്റിക്സിന്റേത് വലിയ മാറ്റങ്ങളാണ് വരുത്തിയത്.[5]

ഉത്തരാധുനികതയേയും മാനവാനന്തരതയേയും താരതമ്യപ്പെടുത്തുമ്പോൾസമാനതകൾ ഏറെ ഉണ്ടെങ്കിലും തീർച്ചയായും വ്യത്യാസങ്ങളുമുണ്ട്. രണ്ടിന്റെയും ബൗദ്ധികമായ വേരുകൾ കിടക്കുന്നത് പരിശോധിച്ചാൽ അത് ആധുനികതയോടുള്ള വിമർശനത്തിലും ജ്ഞാനോദയത്തിലുമാണ് എന്നു കാണാം.[6] മാനവാനന്തരത ഉത്തരാധുനികതയിൽ നിന്നും ഭാഗികമായി ചിലത് എടുക്കുകയും ഉത്തരാധുനികതയുടെ ചില അടിസ്ഥാനവശങ്ങളെ

ഒഴിവാക്കുകയും ചെയ്യുന്നതായി[7] (2013: 29) സ്റ്റീഫൻ ഹെർബെക്ച്ചർ പറയുന്നു. എന്നിരുന്നാലും സാഹിത്യരംഗത്ത് ഉത്തരാധുനികതയുടെയും മാനവികാനന്തരതയുടെയും അതിർവരമ്പുകൾ കണ്ടെത്താൻ പലപ്പോഴും പ്രയാസമാണ്. പി. സുരേന്ദ്രന്റെ 'ബെർമുഡ', 'വൈറസ്', എന്നീകഥകളിലെ മാനവികാനന്തര സവിശേഷതകളാണ് ഈ പ്രബന്ധത്തിൽ പരിശോധനാവിധേയമാക്കുന്നത്.

പി. സുരേന്ദ്രൻ

1961-ൽഅടുത്തുള്ള പാപ്പിനിപ്പാറയിൽ ജനിച്ച പി. സുരേന്ദ്രൻ ഉത്തരാധുനികതയുടെ ആദ്യ ഘട്ടങ്ങളിലാണ് എഴുതിത്തുടങ്ങിയത്. എങ്കിലും കൃതികൾ ഉത്തരാധുനികമായ സവിശേഷതകൾ പുലർത്തുന്നവയാണ്.തിരഞ്ഞെടുക്കുന്ന പ്രമേയങ്ങളുടെ വൈവിധ്യം കൊണ്ടും ആഖ്യാനസവിശേഷതകളുടെ പ്രത്യേകതകൾകൊണ്ടും സമകാലിക എഴുത്തുകാരിൽ നിന്നും വേറിട്ടുനിൽക്കുന്ന കഥാകാരനാണ് പി. സുരേന്ദ്രൻ. ചില കഥകളിലൊക്കെ മാനവികാനന്തരതയുടെ പ്രവണതകളും കാണാം. 1994-ൽ എഴുതിയ 'ബർമുഡ', 2008-ൽ എഴുതിയ 'വൈറസ്' എന്നീ കഥകൾ മാനവികാനന്തരതയുടേതായ സവിശേഷതകൾ പുലർത്തുന്നവയാണ്.കഥകൾ പരിശോധനാവിധേയമാക്കുന്നു:

1. 'ബർമുഡ'

മാനവികാനന്തരതയുടെ പ്രധാന സവിശേഷതകളിൽ ഒന്നാണ് മനുഷ്യനും സാങ്കേതികവിദ്യകളുമായുള്ള ബന്ധവും മനുഷ്യനും പ്രകൃതിയും തമ്മിലുള്ള ബന്ധവും. സാങ്കേതികവിദ്യയും മാനവികതയും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം പരിഗണിക്കുമ്പോൾ, സമീപകാലഘട്ടങ്ങളിൽ മാനവാനന്തരസാഹിത്യം വർദ്ധിച്ചുവരുന്നതായി റോബർട്ട് റാനിഷ് അഭിപ്രായപ്പെടുന്നുണ്ട്.[8] (2014: 161) എന്നാൽ 'മനുഷ്യൻ' എന്നതിന്റെ പരമ്പരാഗത സങ്കല്പങ്ങളെ മാനവികാനന്തരത നിരാകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇവ പ്രതിഫലിക്കുന്ന കഥയാണ് 'ബർമുഡ'. റോബർട്ട് റാനിഷിന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ, ജനിതക ശാസ്ത്രം, ന്യൂറോ സയൻസ്, ആർട്ടിഫിഷൻ ഇന്റലിജൻസ് എന്നിവയിലെ ശാസ്ത്രീയ മുന്നേറ്റങ്ങൾ നൽകുന്ന സൂചന മനുഷ്യനെക്കുറിച്ചുള്ള പരമ്പരാഗത സങ്കല്പങ്ങൾ അവസാനിക്കുന്നു എന്നാണ്.

കഥ ആരംഭിക്കുന്നതു തന്നെ ഹരിതവിശാലതയിൽ നിന്നാണ്.

"ഇലകളിൽ സൂര്യനുയിർക്കുന്ന വിശാലതയിൽ നിന്നാണ് യാത്ര തുടങ്ങിയത്. ആകാശം തൊടുന്ന വൃക്ഷങ്ങളും ഭൂമിയുടെ ഹൃദയം പിളർന്നുവന്ന സ്തൂപങ്ങളും, കോട്ടകളുടേയും കൊട്ടാരങ്ങളുടേയും അവശിഷ്ടങ്ങളും എല്ലാം

വളരെപ്പെട്ടെന്ന് മറഞ്ഞു പോയി" (2013: 147).

ഒരു സാങ്കല്പികസ്ഥലമാണ് യഥാർത്ഥത്തിൽ കഥയിൽ 'ബർമുഡ' ബർമുഡയിലെ സവിശേഷതകൾ ആയി കഥാകൃത്ത് സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ മാനവാനന്തരപ്രവണതകളുടെ പകർപ്പുകളായി കാണാം. കഥാനായകനും നായികയും യാത്രാപേടകത്തിൽ ബർമുഡയിൽ വന്നിറങ്ങി. കഥാനായകന് എല്ലാം സുപരിചിതമാണ്. എന്നാൽ നായികയ്ക്ക് 'ബർമുഡ' പരിചിതമല്ല. ബർമുഡയ്ക്കുള്ളിലേയ്ക്ക് കയറിയപ്പോൾ തന്നെ പ്രകൃതിയിൽനിന്നുവേറിട്ടു പോകുന്ന മനുഷ്യന്റെ പകപ്പ് നായികയിൽ കാണുന്നു.

"അതുവരെ അള്ളിപ്പിടിച്ച നിന്ന പച്ചപ്പിൽനിന്നു വേർപെട്ട് ദാരുണമായ പതനത്തിലെത്തിയതിന്റെ പകപ്പ്" (2013: 148) എന്ന് കഥാകാരൻ അത് വ്യംഗ്യമായി സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ആ പകപ്പിൽ കരഞ്ഞുതളർന്ന് അവൾ നായകന്റെ മടിയിൽ കിടന്നു ഹരിതഭൂമിയെ കിനാവുകണ്ട് ഞെട്ടി ഉണരുന്നുണ്ട്.

"പായൽ മൂടിയ കുളക്കരയിലെ നാട്ടുമാവിൽ നിന്ന് പഴുത്തമാങ്ങ വെള്ളത്തിൽ ഉതിർന്നുവീഴുന്ന ശബ്ദം കേട്ടു" (2013: 148). ഇവിടെയൊക്കെ മനുഷ്യനും പ്രകൃതിയും തമ്മിലുള്ള അഭേദ്യമായ ബന്ധത്തിന്റെ പ്രതീകം ആണ് കാണുന്നത്. നായികയെ നായകൻ ആശ്വസിപ്പിക്കുന്ന കൂട്ടത്തിൽ, "ഭൂതകാലത്തിന് ഒരു പ്രസക്തിയുമില്ലാത്ത ലോകമാണിത് എന്ന് പറയുന്നു." (2013: 148). മാനവാനന്തരവാദികൾ ചരിത്രത്തെയും ഭൂതകാലത്തെയും അപ്രസക്തമായി കാണുന്നു. കഥയിൽ നേരിട്ടുതന്നെ ഇത് സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ അതിപ്രസരത്തിൽ മനുഷ്യജീവിതം ഏറെ വേഗമുള്ളതായി മാറുന്നു. പരമാവധി വേഗത്തിൽ എല്ലാം ചെയ്തു തീർക്കാൻ അതിനുവേണ്ടിയുള്ള പുതിയ സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ മനുഷ്യജീവിതത്തെ യന്ത്രങ്ങളോട് താദാത്മ്യപ്പെട്ട് നിൽക്കുന്നതിനായി പരിശീലിപ്പിക്കുന്നു. മനുഷ്യനും യന്ത്രങ്ങളും തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തിന്റെ പുതിയ ജ്ഞാനമാതൃകകളാണ് മാനവാനന്തരവാദത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനങ്ങളിൽ ഒന്ന്. കഥയിലെ തുടർന്നുള്ള ഭാഗങ്ങളിൽ ഇത്തരം ബന്ധത്തിന്റെ ഇമേജുകളാണ് കഥാകൃത്ത് അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്. കഥയിലെ ഭാഗങ്ങൾ:

"വേഗമാണിവിടെ പ്രധാനം. വീടിനകത്തും പുറത്തും. അയാൾ പറഞ്ഞു: അടുക്കളയ്ക്കും ഉണ്ടായിരുന്നു അതിന്റേതായ വ്യാകരണക്രമങ്ങൾ. ഒരു സ്വിച്ചിൽ തൊട്ടുമ്പോഴേക്കും തെളിയുന്ന തീജ്വാലകൾ കണ്ട് അവൾ വിറച്ചു പോയി" (2013: 148).

നായിക ഇത്തരത്തിൽ ബർമുഡയിലെ സവിശേഷതകൾകണ്ട്

പരിഭ്രമിക്കുമ്പോൾ നായകൻ ആശ്വസിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്: "പതുക്കെപ്പതുക്കെ അവൾ ഇതിനെയെല്ലാം വല്ലാതങ്ങ് സ്നേഹിച്ചു തുടങ്ങുമെന്ന് അയാൾക്കറിയാമായിരുന്നു" (2013: 148). മനുഷ്യനെന്ന സങ്കല്പവും ശാസ്ത്രസാങ്കേതികതയും തമ്മിലുള്ള പാരസ്പര്യം ഒരു സംസ്കാരം ആയി മാറുന്നതിന്റെ ഒരു പ്രതിനിധാനമാണ് കഥയിലെ പ്രസ്തുത ഭാഗം. "ആദ്യമാദ്യം ഒരുപാട് സങ്കീർണതകൾ അവയെ നിർധാരണം ചെയ്തു കഴിയുമ്പോൾ ബർമുഡയുടെ സ്വത്വത്തെ പുണർന്നു കിടന്ന് രമിക്കാൻ എപ്പോഴും മോഹിക്കും" (2013: 148).

സർറിയലിസ്റ്റിക് സമീപനമാണ് കഥയുടെ തുടർന്നുള്ള ഭാഗങ്ങളിൽ വരുന്നത്. കാലത്തെപ്പോലും യന്ത്രങ്ങളോടുചേർത്തുവെയ്ക്കുന്നതരത്തിലുള്ള ബിംബങ്ങൾ. എപ്പോഴും മൂളികൊണ്ടിരിക്കുന്ന ശീതീകരണി തുറന്നു കാണിച്ചു കൊണ്ട് നായകൻ പറയുന്നു: "ഏതു കാലത്തെയും നമുക്കിവിടെ തണുപ്പിച്ചു വയ്ക്കാം" (2013: 149).

മനുഷ്യൻ എന്ന സങ്കല്പത്തെ പാടെ മാറ്റിക്കളയുന്ന സമീപനങ്ങളാണ് തുടർന്നു വരുന്നത്. പാത്രത്തിലെ പൂ പോലെ മാർദ്ദവമേറിയ വസ്തു എന്താണെന്നറിയാൻ നോക്കിയപ്പോൾ നായകൻ പറയുന്നതുകേട്ട് നായികയ്ക്കൊപ്പം വായനക്കാരനും അസ്വസ്ഥനാകുന്നുണ്ട്.

"എന്താണത്?"

"തലച്ചോറ്" (2013: 149).

മനുഷ്യനിലെ ഏറ്റവും മൂല്യമേറിയ വസ്തു–തലച്ചോറ്–ചിന്തയുടെ യന്ത്രം! അവയെ അപനിർമിക്കുന്ന സമീപനമാണ് ഇവിടെ കാണുന്നത്. തുടർന്നുള്ള വിവരണങ്ങളിൽ നിന്ന് മനുഷ്യനും അവന്റെ തലച്ചോറും എത്ര അപ്രസക്തം ആണെന്നുള്ളത് വ്യക്തമാകുന്നു.

"തീൻമേശ അലങ്കരിക്കാൻ ഇത്രയും മനോഹരമായ അവയവം വേറെയില്ല. പൂ പോലെയാണത്. സോസുകൊണ്ട് ചായം കൊടുത്താൽ, മലക്കറികൾ കൊണ്ട് അലങ്കരിച്ച് പിഞ്ഞാണപാത്രത്തിൽ വച്ചാൽ നല്ല ഭംഗി ഉണ്ടാവും." (2013: 149). എന്ന് കഥാനായകൻ പറയുന്നു.

പ്രണയത്തിന്റെയും രതിയുടേയും സ്ത്രീപുരുഷബന്ധങ്ങളുടേയും പുതിയ ഭാഷ്യങ്ങളാണ് മാനവാനന്തരത ചമയ്ക്കുന്നത്. ജൈവികത നഷ്ടപ്പെടുന്ന ഇത്തരം ബന്ധങ്ങൾ യന്ത്രങ്ങൾക്ക് സമാനമായിത്തീരുന്നു.

"ഒരു ഗ്ലാസ് ജാറിനകത്തിരുന്ന് ഐസ്ക്രീം നുണയുന്ന നഗ്നയായ പെണ്ണ് തന്റെ ശരീരത്തിലേക്കു വാതിൽ തുറന്ന് പുരുഷൻമാരെ മാടിവിളിച്ചു. അവളുടെ ശരീരത്തിന്റെ വാതിലിലൂടെ അപ്രത്യക്ഷരാവുമ്പോഴും അവൾ പുരുഷ

സ്പർശമറിയാതെ ഐസ്ക്രീം നുണഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു" (2013: 151).

മനുഷ്യൻ എന്ന സ്വത്വത്തെ നഷ്ടമാകുന്ന ഇടമാണ് മാനവാനന്തരത യിൽ ഉള്ളത്. പരമ്പരാഗതമായി നിലനിന്നിരുന്ന മനുഷ്യൻ എന്ന ആശയം തന്നെ ഇവിടെ മാറ്റത്തിനു വിധേയമാകുന്നു. നായികയ്ക്ക് സ്വയം നഷ്ടമാകുന്ന ഇടങ്ങൾ കഥയിൽ വ്യംഗ്യമായി സൂചിപ്പിക്കുന്നു: "തിരിച്ചെത്തി സ്വന്തം കണ്ണാ ടിയിൽ നോക്കുമ്പോൾ ഇതാരാ എന്ന് ചോദിച്ച അവൾ കരഞ്ഞു" (2013: 153).

പ്രകടമായ നിരവധി ഉദാഹരണങ്ങൾ മാനവാനന്തരപ്രവണതയുടെ സവിശേഷതകളായി കഥയിൽ കാണാം. സാങ്കേതികയുഗത്തിൽ മാറ്റത്തി നുവിധേയമാകുന്ന മനുഷ്യനെയും മനുഷ്യചിന്തകളെയും മനുഷ്യസംസ്കാര ത്തെയും യന്ത്രങ്ങളോട് ചേർത്തുവച്ചുകൊണ്ട് പി. സുരേന്ദ്രൻ, കഥയിലുടനീളം ഇമേജുകൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നു

'വൈറസ് '

"മാനവികാനന്തരതയിൽ, ശാരീരികമായ നിലനിൽപ്പും കമ്പ്യൂട്ടറിന്റെ ചോദനയും തമ്മിലും സൈബർനെറ്റിക് മെക്കാനിസവും ജൈവജീവികളും തമ്മിലും റോബോർട്ടിന്റെ സാങ്കേതികവിദ്യയും മനുഷ്യലക്ഷ്യങ്ങളും തമ്മിലും കൃത്യമായ അതിർവരമ്പുകളോ മുഖ്യമായ വ്യത്യാസങ്ങളോ ഇല്ല"[9] (2013: 49) സ്റ്റെഫാൻ ഹെർബ്രെക്റ്ററുടെ ഈ അഭിപ്രായം പരിശോധിച്ചാൽ മനുഷ്യനും സൈബർ സാങ്കേതികതയും തമ്മിൽ എങ്ങനെ ഇഴചേർന്നുകിടക്കുന്നു എന്ന് മനസിലാക്കാം. ഇത്തരത്തിലുള്ള മനുഷ്യരുടെ അന്തസംഘർഷമാണ് വൈറസ് എന്ന കഥ. ഒരു കഥാപാത്രത്തെ മാത്രം അടിസ്ഥാനമാക്കി എഴു തിയകഥയാണിത്. ഈ കഥയിലും വിരുദ്ധവശങ്ങളായി നിലകൊള്ളുന്നത് പ്രകൃതിയും യന്ത്രവും (സൈബർ) ആണ്. സൈബർ സംസ്കാരം മനുഷ്യന്റെ മനുഷ്യത്വത്തെ എങ്ങനെ പിടിമുറുക്കിയിരിക്കുന്നു എന്നത് കഥ വ്യക്തമാക്കുന്നു. ഇതിന്റെ ആദ്യഭാഗങ്ങൾ തന്നെ പരിശോധിക്കാം;

"വെബ്ബിന്റെ ഒട്ടിപ്പിടുത്തത്തിൽ നിന്ന് വേർപെട്ട് അനുരൂപ്യമില്ലാത്ത ഓർമ്മകളിലൂടെ സഞ്ചരിക്കാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യംപോലും അവന് നഷ്ടപ്പെ ട്ടിട്ട് വർഷങ്ങൾ കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു" (2013: 551). മാനവികാനന്തരതയുടെ സംസ്കാരം മനുഷ്യനെ സാങ്കേതികതയുടെയും സൈബർസ്പേസിന്റെയും ആഴങ്ങളിലേക്ക് കൊണ്ടു പോകുന്നുണ്ടെങ്കിലും ജൈവികതയും പ്രകൃതിയും ജീവികളും എപ്പോഴും ഗൃഹാതുരമായ ഓർമ്മപ്പെടുത്തലുകളായി അവന്റെ ഉള്ളിലുണ്ട്. ഇത്തരം സൂചനകളും കഥയിൽ കാണാം.

"ലാപ്ടോപ്പിലെ പെരുവലയിൽ നിന്ന് കുതിച്ചുചാടിയ കുഞ്ഞുമത്സ്യത്തെ

പോലെ നീലപ്പരപ്പിലേയ്ക്ക് മെല്ലെ... മെല്ലെ... തീർത്തും ഭയരഹിതമായി...” (2013: 551).

മറ്റൊരുഭാഗം പരിശോധിക്കാം: “ഉദയത്തെ സ്വപ്നം കണ്ട് ശാന്തമായി ഉറങ്ങാൻ ആവണം പ്രഭാതത്തിന്റെ പച്ചിലച്ചാർത്തുകളിൽ ഉള്ളിൽ പറവകളെ കാണണം” (2013: 552).

തുടങ്ങിയ പ്രയോഗങ്ങൾ പരിശോധിച്ചാൽ പ്രകൃതിയുടെ അഭേദ്യഭാഗമായി നിന്നിരുന്ന മനുഷ്യൻ അതിൽ നിന്നും വേർപെട്ട് ശാസ്ത്രസാങ്കേതികതകളിലേക്കു പറിച്ചുനടത്തപ്പെടുന്നതിന്റെ വേദന ഇവിടെ കാണാം. ആഗ്രഹിച്ചില്ലെങ്കിൽ പോലും മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന കാലഘട്ടത്തിൽ നിലനിന്നുപോരുന്നതിന് മനുഷ്യൻ എന്ന അവസ്ഥയെ പരിവർത്തനത്തിന് വിധേയമാക്കേണ്ടിവരുന്നു.

തുടക്കത്തിൽ പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കാം: “കൗമാരകാലം തൊട്ടേ ലാപ്ടോപ്പ് അവന്റെ കൂടെത്തന്നെയുണ്ട്. അന്നം ഉണ്ടാകാനുള്ള തൊഴിൽതേടി പെരുവലയിലെത്തിച്ചത് ആ യന്ത്രമാണ്. മുറിച്ചു മാറ്റാനാവാത്ത ഒരു അവയവം പോലെ അത് ശരീരത്തിൽ തൂങ്ങിക്കിടന്നു. നട്ടെല്ലു വളയ്ക്കാനും കുനിഞ്ഞിരിക്കാനും മാത്രം ശീലിപ്പിക്കുന്നയന്ത്രമാണത്. ഉപേക്ഷിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്തോറും അത് തീവ്രമായി ആവേശിക്കും” (2013: 551).

യന്ത്രസംസ്കാരം മനുഷ്യന്റെ ജീവതാളം ആയി മാറിയെങ്കിലും ചിലപ്പോഴെങ്കിലും അതിൽ നിന്ന് പുറത്തുകടക്കാനുള്ള ശ്രമങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നു. അതുകൊണ്ടാണ് ലാപ്ടോപ്പിനെ ഒരു വലിയ വലയായിത്തന്നെ കഥാകൃത്ത് കാണുന്നത്. സൈബർ ഇടങ്ങളുടേയും യന്ത്രസംസ്കാരത്തിന്റെയും പ്രതിനിധാനം ആണ് ഇവിടെ ലാപ്ടോപ്പ്. വലിയൊരു വലയായാണ് ഇത് മനുഷ്യന് ചിലപ്പോഴൊക്കെയെങ്കിലും അനുഭവപ്പെടുന്നത്. മനുഷ്യജീവിതത്തെ യന്ത്രങ്ങൾ മാറ്റിയിട്ടുണ്ടെങ്കിലും മനുഷ്യന്റെ ജൈവികത നഷ്ടപ്പെടുന്നതിന്റെ തിരിച്ചറിവുകൾ ചിലപ്പോഴെങ്കിലും അവനെ അലോസരപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്. ഇവയെ സാധൂകരിക്കുന്ന നിരവധി പ്രയോഗങ്ങളും ശൈലികളും കഥയിലുടനീളം കാണാം.

മാനവാനന്തരപ്രവണതകൾ മനുഷ്യന്റെ നിലവിലുണ്ടായിരുന്ന ചിന്തയേയും സംസ്കാരത്തെയും സ്വാധീനിക്കുന്നു. പിന്നീട് അതിൽ നിന്ന് പുറത്തുകടക്കണമെന്ന് ആഗ്രഹിച്ചാൽ പോലും അതിന് കഴിയാതെ മാനവാനന്തരമനുഷ്യനായിത്തീരുന്നു.

“മസ്തിഷ്കത്തിലാഴുന്ന പല്ലുകൾ ചോരയും നീരും

വലിച്ചെടുക്കുകയാണെന്നറിയുമ്പോഴേക്കും കുതറിപ്പോകാനാകാത്ത കുരുക്ക്" (2013: 551). മാനവാനന്തരതയിൽ എല്ലാം യന്ത്രവത്കൃതമാകുന്നു. കഥയിലെ ഉദാഹരണങ്ങൾ താഴെ കൊടുക്കുന്നു.

"പങ്കിടലുകളും പെരുവലയ്ക്കകത്തുതന്നെ. ഗണിതം മടുപ്പിക്കുമ്പോൾ സൈബറിലെ ഗണിതം പോലുള്ള ഗണികകളെ അന്വേഷിച്ചുചെല്ലാം... മണ്ണിനോട് ചേർത്ത് വച്ച വിലാസം ഇല്ല ആർക്കും..." (2013: 551).

പ്രണയവും രതിയുമെല്ലാം സൈബർ സംസ്കാരത്തിലേക്ക് മാറുന്നു. സൈബറിലെ നിലനിൽപ്പുതന്നെ ഒരുതരം ഒഴുകൽ ആണെന്ന് കഥാകൃത്ത് പറയുന്നു.

"ഒഴുകി കൊണ്ട് പ്രണയം ഒഴുകി കൊണ്ടുതന്നെ രതിയും" (2013: 551). സൈബർ ഭോഗത്തെപ്പറ്റി കഥാകൃത്ത് കഥയിൽ വ്യക്തമായി വിശദീകരിക്കുന്നു. അങ്ങനെ മനുഷ്യന്റെ മാനസികവും ശാരീരികവും ചിന്താപരവും ധാർമ്മികവുമായവയുമെല്ലാം തന്നെ യന്ത്രസംസ്കാരവുമായി താദാത്മ്യപ്പെടുന്നു. മനുഷ്യന്റെ ജൈവഘടനയിൽത്തന്നെ മാറ്റം വരുത്താൻ യന്ത്രസംസ്കാരത്തിന് കഴിയുന്നു.

"ചുമരിൽ തൂങ്ങുന്ന ലാപ്ടോപ് എല്ലാ ജൈവഘടനകളെയും അട്ടിമറിക്കുകയാണ്. ഒരേ ഇരുപ്പിൽ ഒരേ ദിശയിലേക്കുതന്നെ നോക്കി കണ്ണിനു പലതും കാണാൻ പറ്റാതാവുകയാണ്. സങ്കടങ്ങൾ ഇല്ലാതാകുമ്പോൾ കണ്ണുനീർഗ്രന്ഥികൾ വരണ്ടുപോകും. മൂലത്തിൽ ഒടുങ്ങാത്ത ചൂടും വിങ്ങലുമാണെപ്പോഴും. കുനിഞ്ഞിരുന്നു കുനിഞ്ഞിരുന്നു മാറാത്ത നടുവേദന. സുഖശോധന സ്വപ്നം മാത്രമായി" (2013: 552).

മലമൂത്രവിസർജനത്തിനു വേണ്ടി നായകൻ എയർകണ്ടീഷൻ ചെയ്ത ബസിൽനിന്നിറങ്ങി ഏറെനേരം കഴിഞ്ഞിട്ടാണ് സ്വന്തം ലഗേജ് എടുക്കാൻ മറന്നുപോയി എന്നോർമ്മിച്ചത്. എന്നാൽ ലാപ്ടോപ് ചുമലിൽ തൂങ്ങുന്നുണ്ടായിരുന്നു. കാരണം ഇതിനോടകം അത് അയാളുടെ ശരീരത്തിലെ ഒരു അവയവം പോലെ ഒന്നായി മാറിയിരുന്നു. ഇത്തരത്തിൽ മനുഷ്യന്റെ ജൈവഘടനയുടെതന്നെ ഭാഗമായി യന്ത്രങ്ങൾ മാറിയിരിക്കുന്നു.

ഉത്തരാധുനികതയും മാനവാനന്തരതയുമൊക്കെ ഒരു പ്രവണതയും യാഥാർത്ഥ്യവുമായി നിലനിൽക്കുകയാണെങ്കിലും അടിസ്ഥാനപരമായി പരിശോധിച്ചാൽ മജ്ജയും മനസ്സുമുള്ള അസ്വസ്ഥരായ മനുഷ്യരെയാണ് ഇത് സൃഷ്ടിക്കുന്നത്.കഥയുടെ അവസാന ഭാഗം ഇത് വ്യക്തമാക്കുന്നതാണ്. യന്ത്രസംസ്കാരത്തിന്റെ പിടിയിലമർന്ന് ഉന്മാദത്തിലേക്കുപോയ കഥാനായകൻ,

ലാപ്പ്ടോപ് വെള്ളത്തിലേക്ക് മുക്കുമ്പോൾ വെള്ളത്തിൽ ഉയർന്നുവരുന്ന മുഖങ്ങൾ ആത്മഹത്യ ചെയ്ത കൂട്ടുകാരുടെതാണ്. "സാങ്കേതികതയുടെ സംസ്കാരത്തിന്റെ പെരുവലയിലെ നാര് ചങ്കിൽ കുടുങ്ങിയ മരിച്ചവരുടേതാണ്" (2013: 554).

ചുരുക്കത്തിൽ, മുതലാളിത്തസമ്പദ്ക്രമത്തിന്റെ ലാഭയുക്തിയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ആഗോളകമ്പോളം സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുന്നതും മുതലാളിത്തം സാമ്രാജ്യത്വത്തിലേക്ക് മാറുമ്പോൾ ഉണ്ടാകുന്ന മൂല്യമാറ്റങ്ങളും മാനവികാനന്തരത ഒരു യാഥാർത്ഥ്യമായി നിലവിൽവന്നതിന് കാരണമായിട്ടുണ്ട്. മാനവാനന്തരവാദം രൂപപ്പെടുന്നതിനുള്ള സാമൂഹിക സാമ്പത്തിക-ഭൗതിക-പശ്ചാത്തലം പ്രബന്ധത്തിന്റെ തുടക്കത്തിൽ വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. "ചരിത്രപരമായി നോക്കുമ്പോൾ, സാങ്കേതികവിദ്യയുടേയും സംസ്കാരത്തിന്റെയും വ്യത്യസ്തവിന്യാസങ്ങളിൽ നിന്നും ഉദയംചെയ്തുവന്നതാണ് ഉത്തരാധുനികമനുഷ്യൻ"[10] എന്ന കാതറിൻ ഹെയ്ൽസിന്റെ അഭിപ്രായം പ്രസക്തമാണ്. ഇത്തരം ഉത്തരാധുനിക മനുഷ്യരെ പി. സുരേന്ദ്രന്റെ കഥകളിൽ കാണാം. 'ബർമുഡ', 'വൈറസ്' എന്നീ കഥകൾ മാനവാനന്തരതയുടെ നേർസാക്ഷ്യങ്ങളായി കാണാവുന്നതാണ്. പ്രസ്തുതകഥകളിലെ ആഖ്യാനരീതിയും പ്രയോഗങ്ങളും ശൈലികളും വ്യംഗ്യാർത്ഥങ്ങളും ബിംബങ്ങളുമെല്ലാം മാനവികാനന്തരതയുടെ രൂപഭാവങ്ങൾ വഹിക്കുന്നവയാണ്.

കുറിപ്പുകൾ:

1 "It derives from deconstructionist and postmodern philosophy, as it assimilated its criticism of the models and its critical view of techne, starting from the Frankfurt school until the great French philosophers of the twentieth century;"- Marchesini Roberto, Over The Human: Post-humanism and the Conept of AnimalEpiphany, Sarah De Sanctis (Trans), Springer International Publishing AG 2017: 139

2 "Humanists saw themselves as distinct beings, in an antagonistic relationship with their surroundings.Posthumans, on the other hand, regard their own being as embodied in an extended technological world-The Posthuman Manifesto"–Pepperell Robert, The Posthuman Condition, Intellect Books, Bristol, Uk, 2003, 167.

3 "The human species is not the hero of the fable. It is a complex form of organizing energy. Like the other forms, it is undoubtedly transitory. Other, more complex forms may appear that will winout over it."–Lyotard, Jean Francois, A Postmodern Fable[1993], Georges Van Den Abeele (Trans.), in Simon Malpas, (ed.) Postmodern Debates, Basingstoke: Palgrave, 2001: 17

4 "Someome post-humanists, who see biology and techonology (especially its cybernetic aspect) as being inextricably linked to positive outcomes"–Lechte John, Fifty key Contemporary Thinkers (from structuralism to post-humanism), Taylor&Francis e-Library, 2007: 355

5 "Thishis category also includes a thinker like Serres, for whom both the body and humanity itself is in the process of changing so fundamentally, due largely to developments in science and technology, that it is becoming unrecognisable compared to the humanity of the past."–Lechte John, Fifty key Contemporary Thinkers (from structuralism to post-humanism), Taylor&Francis e-Library, 2007: 333

6 "Comparing postmodernism to posthumanism one notices significant similarities but of course alsodifferences.Both have their intellectual roots in a critique of modernity and the enlightenment"–Herbrechter Stefan, Posthumanism-A Critical Analysis, Blooms Bury, London, 2013: 29

7 "Posthumanism in fact partly takes over from postmodernism.but it also undoes some radical postmodernist aspects"–Herbrechter Stefan, Posthumanism-A Critical Analysis, Blooms Bury, London, 2013: 29

8 "In recent years, an increasing amount of posthumanist literature has considered the relationship between humanity and techonology" –Ranisch Robert and Lorenz Sorgner Stefan (Eds.), Beyond Humanism: Trans and posthumanism, Peter Lang Edition, Newyork, 2014, 161

9 "The posthuman, there are no essential differences or absolute demarcations between bodily existence and computer simulation, cybernetic mechanism and biological or-ganism, robot teleology and human goals."-Herbrechter Stefan, Posthumanism–A Critical Analysis, Blooms Bury, London, 2013: 49

10 "Human and Posthuman to be historically specific constructions that emerge from different configurations of embodiment, techonology, and culture."–Hayles Katherine N, How We Became Posthuman, The University of Chicago, London, 1999: 34

ആധാരസൂചി

1. Blooms Bury, 2013, A Critical Analysis, London.
2. Hayles Katherine N, 1999, How We Became Posthuman, The University of Chicago, London
3. Herbrechter Stefan, 2013, Postumanism A Critical Analysis, Blooms Bury, London,
4. Lechte John, 2007, Fifty key Contemporary Thinkers (from structuralism to post-humanism), Taylor&Francis e-Library,
5. Lyotard Jean Francois, 2001, A Postmodern Fable[1993], Georges Van Den Abeele

(Trans.), in Simon Malpas, (ed.) Postmodern Debates, Basingstoke: Palgrave, 2001.

6. Marchesini Roberto, 2017, Over The Human: Post-humanism and the Concept of Animal Epiphany, Sarah De Sanctis (Trans.), Springer International Publishing AG.

7. Pepperell Robert, 2003, The Posthuman Condition, Intellect Books, Bristol, UK.

8. Ranisch Robert and Lorenz Sorgner Stefan (Eds.), Beyond Humanism: Trans and posthumanism, Peter Lang Edition, Newyork, 2014,

9. സുരേന്ദ്രൻ പി., തിരഞ്ഞെടുത്ത കഥകൾ, (1981-2011), ഡി.സി. ബുക്സ്, കോട്ടയം.

vidhyarsekhar@gmail.com